

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

15.01.2020

Vår ref:

2020/908

Deres dato:

«REFDATO»

Deres ref:

«REF»

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Stein-Arne Andreassen,

v/ ordfører og kommunedirektør/rådmann

Kommunene er viktig for å redusere utslipp og for å gjøre samfunnet robust i møte med klimaendringene

Kommunene har en viktig rolle i å kutte utslipp av klimagasser. Samtidig rammer klimaendringene allerede, og kommunene må forberede seg på de endringer som er her og som vil forsterkes fremover.

Innen oktober 2020 skal alle kommunestyre ha vedtatt en planstrategi¹ som legger føringer for arbeidet med ny kommuneplan. Allerede her må kommunen fortelle hvordan dere vil bidra til å redusere klimautslippene og hvordan dere vil arbeide for å med tilpasning til klimaendringene.

I dette brevet ønsker vi å tydeliggjøre kommunens rolle og muligheter, invitere til videre deltagelse i viktige klimanettverk og gi dere nyttige lenker for å søke tilskudd.

Klimautfordringen

Gjennom klimaavtalen fra Paris i 2015 og det nasjonale klimaforliket, er det etablert bred enighet om behovet for omstilling til lavutslippssamfunnet. Dette innebærer å redusere klimagassutslipp til et nivå tilsvarende 1-2 tonn per innbygger i 2050, dvs. en reduksjon av utslippene på 80-90 prosent. Det er også interne forhandlinger i EU om å skjerpe sine mål for utslippsreduksjoner til 55% innen 2030. Norge har felles gjennomføring av klimapolitikken med EU, både innen kvotepliktig industri og ikke kvotepliktig industri og næringer (transport, bygg og oppvarming og landbruk). Klimaendringene ventes også å bidra til økt risiko for skadelige effekter av miljøgifter bla ved utlekking fra gamle deponier.

Klimarobuste lokalsamfunn

Vi er allerede inne i klimaendringene. Temperaturen i Trøndelag har steget med over 1,0 °C som årsmiddel, og nesten 2°C om vinteren, og vekstsesongen er blitt ca. 3 uker lengre siden 1960. I samme tid har det blitt våtere, varmere og tørkeperiodene har blitt mer markerte, samt at de sterkeste vindene er blitt sterkere (globalt). Havstigningen har tatt igjen landhevingen vi har hatt i Trøndelag etter siste istid, og havet vil stige 60-110 cm i dette århundret og fortsette å stige i flere hundre år hvis vi ikke kutter utslippene raskt.

¹ Se brev fra fylkesmannen til alle kommunene datert 24. september 2019: «Innspill til arbeidet med kommunal planstrategi»

Kommunene står sentralt i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser særlig innen ikke kvotepliktig sektor og i arbeidet med å tilpasse samfunnet til de klimaendringene vi er inne i og som vil forsterkes fremover.

Det er 10 år igjen til utslippene skal være kuttet med 40-50% nasjonalt. Klimaarbeidet i kommunene må løftes opp på et nytt nivå, der alle deler av kommunen har mål, planer og rutiner for å kutte utslipp systematisk, samt planer for hvordan den enkelte sektor og næringslivet i kommunen skal tilpasse seg klimaendringene og endringer i klimapolitikken.

Fram til i dag har det ofte vært ildsjeler i administrasjonen, politikken eller blant innbyggerne som har drevet klimaarbeidet i kommunene framover. Ildsjelens innsats er viktig, men ikke nok. Politikere og kommunedirektør/rådmenn må ta føringen fremover.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning slår fast at kommunene skal ta hensyn til klima i overordnet planlegging og myndighetsutøvelse. Kommunene bør ha ambisiøse mål for utslippsreduksjoner, og de skal bruke et bredt spekter av roller og virkemidler for å nå målene.

Kommunene er også lovpålagt å fremme klimavennlige løsninger i offentlige anskaffelser. Plan- og bygningsloven pålegger kommunene å ta klimahensyn i planarbeidet. Gjennom planarbeid og i rollen som samfunnsutvikler kan kommunen også bidra til å kutte utslippene til innbyggere og lokalt næringsliv.

Videre må kommunen forsterke arbeidet med å kartlegge kommunens sårbarhet for klimaendringene og lage helhetlige tverrsektorielle planer for tiltak som gir god klimatilpasning og dermed mindre skader ved ulike akutte klimarelaterte hendelser og de mer kroniske klimaendringene (de som kommer gradvis, forsterkes og vil være permanente)

Både direkte og indirekte utslipp

Det er viktig å drøfte hvordan kommunene skal bidra til å utvikle forebyggende løsninger som reduserer behov for ressursbruk som medfører klimagassutslipp. Indirekte klimagassutslipp bør inkluderes i kommunenes utslippsregnskap, i tillegg til direkte utslipp, og løsninger bør vurderes i et livsløpsperspektiv. Hvis ikke kan resultatet bli en utslippsreduksjon i eget land, kommune eller virksomhet, men en økning i det globale utslippsbidraget.

Alle kommunen i Trøndelag er med i de regionale nettverkene: **Nettverk lavutslipp Trøndelag** og **Nettverk klimatilpasning Trøndelag**.

Nettverksarbeid kan bidra til å motivere, utvikle felles kompetanse, dele erfaringer og utvikle felles mål, strategier og tiltak. Men nettverksarbeidet må også forankres i egen kommune, i egen organisasjon og i politikkkutforming.

Utfordringene er store, men det ligger også mange muligheter i å integrere klimaarbeidet i kommunens planer og styringsprosesser.

Behovet for omstilling vil påvirke nasjonal- og internasjonal politikk og økonomi framover, og gi rask teknologisk utvikling. Et framoverlent klima- og omstillingsarbeid gjør det lettere å beholde og skape nye arbeidsplasser når etterspørselen etter mer klimavennlige varer og tjenester øke.

Fylkesmannen vil be kommunene etablere tverrsektoriell eller tverretattlig organisering av arbeidet med **reduksjon** av klimagasser og i arbeidet med å **tilpasse** kommune og lokalsamfunn til et klima i endring.

Vi ber kommunedirektøren/rådmannen utnevne kontaktpersoner for deltakelse i de regionale nettverkene og se dette i sammenheng med kommunens interne organisering av klimaarbeidet.

Kontaktpersoner meldes til: Sandra.Lilledal@fylkesmannen.no innen dato 15.02.2020.

Vennlig hilsen

Frank Jenssen

fylkesmann

Nyttige lenker:

Tilskott til utslippsreduserende tiltak frist 15.02.2020:

<https://www.miljodirektoratet.no/klimasats>

Tilskott til klimatilpasning frist 15.02.2020

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/Soknader/Info.aspx?id=32&Menyvalg=SOKNADSSENTER>

Likelydende brev sendt til:

Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Leka kommune	Leknesveien 67	7994	LEKA
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Meråker kommune	Rådhuset	7530	MERÅKER
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Rennebu kommune	Myrveien 1 Berkåk	7391	RENNEBU
Heim kommune	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
Melhus kommune	Rådhusveien 2	7224	MELHUS
Snåsa kommune / Snåasen Tjilte	Sentrum	7760	SNÅSA
Røyrvik kommune / Raarvihken tjilte	Røyrvikveien 5	7898	LIMINGEN
Namsos kommune	Postboks 333 Sentrum	7801	NAMSOS
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Indre Fosen kommune	Rådhusveien 13	7100	RISSA
Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Frosta kommune	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
Ørland kommune	Alf Nebbs gate 2	7160	BJUGN
Holtålen kommune	Bakkavegen 1	7380	ÅLEN
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Trondheim kommune	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
Høylandet kommune	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Orkland kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Namsskogan kommune	Kommunehuset	7890	NAMSSKOGAN
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Hitra kommune	Rådhusveien 1	7240	HITRA
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK